

ד"ר גדי ראונר

בעקבות דבריו על ספר הלימוד "ללמוד את הנרטיב ההיסטורי של האחר" (הארץ, 25 באוקטובר 2010) ברצוני לציין כי אי-דיוקים וטקסטים מטים פעם לצד הזה ופעם לצד הם מאפיינים של "נרטיב". הציפיה ממך כאיש חינוך היא שתצליח לראות ולהבין את הסגולות הטמונות בפרסום החדשני הזה. הגדולה של הספר טמונה בניסיון להפגיש שתי פרספקטיבות על אותם האירועים. **ללמוד פרספקטיבות שונות** היא אחת המטרות החינוכיות הראויות, על פי מסמך הוראת ההיסטוריה הקיים עוד משנות ה-70 של המאה הקודמת ועד ועדת התכנית של פרופ' ברטל בשנים האחרונות ("**הבנה שכל נושא, אירוע או תהליך יש נקודות ראות וגישות שונות והכרת שונות זו**" – מטרה מספר 6 בתכנית הלימודים לחטיבה העליונה, תשס"ג)

על כן, ניתן לשאול...מדוע מאמץ משרד החינוך באופן סלקטיבי היבט אחד בלבד של הגדרת מהי היסטוריה, זו האומרת שההיסטוריה היא סיפור אחד? מדוע משרד החינוך אינו מאמץ את עקרונות הדיסציפלינה ההיסטורית החותרת במחקר המדעי ומבוסס מקורות לעבר איזו אמת באופן שלעולם לא תושג באמצעות שאלות וגרסאות, תהיות וויכוחים, פרספקטיבות והשתנויות? **משרד החינוך מבקש להקפיא את ים ההיסטוריה כהווייתו**, שהרי אין היסטוריה כהווייתה. האם משרד החינוך מבקש לחזור למסורת הפוזיטיביסטית מבית מדרשו של וון רנקה? האם להתעלם מהמחקר ההיסטוריוגרפי וההיסטוריוסופי ומן הידע וההבנות שנוצרו ונצברו מאז?

אז מדוע במשרד החינוך מעוניינים להסיר את מעטפת החיות והחיוניות מכל ההתנסויות האנושיות ולהחזיר אותנו, מורים ותלמידים, לתקופה של הסיפור הפשטני והשטוח שבו יש מי שצדק (אנחנו) ויש מי שטועה (הם)? גם כאשר נעשה ניסיון להעמיד בצורה מדעית והוגנת את הגרסאות השונות של אירועי מלחמת העצמאות/ הנכבה, משרד החינוך התנגד לכך. היה חשש כבד שאם בספר לימוד לבית הספר ייחשף הצד השני, הוא יקבל לגיטימציה וזה יביא להשחתת הדור הצעיר.

במסדר החינוך רואים אך ורק לאומיות. בשם היושר וההגינות ולמען המידות הטובות של הנוער, הם מאמנים אך ורק בערכים הלאומיים. בישראל של 2010 שוב סוקרטס היה נשפט ונידון למוות. במדינת ישראל של משרד החינוך איש אינו מוזיל דמעה.

15 ביולי 2008

ד"ר גדי ראזנר מלמד מתודולוגיה של הוראת ההיסטוריה והאזרחות באוניברסיטת תל-אביב ובאוניברסיטה
הפתוחה.